

<H1> Onderzoek naar redenen en oorzaken oversterfte in de coronacrisis

Pieter Omtzigt heeft op 1 december 2021 met een motie de regering verzocht zo snel mogelijk een wetenschappelijk onderzoek te laten starten naar redenen en oorzaken van oversterfte in het vierde kwartaal van 2021. Op een aantal manieren wordt dit momenteel onderzocht en zijn er plannen voor nader onderzoek. Het CBS en RIVM doen jaarlijks onderzoek naar oversterfte. Daarnaast wordt er door ZonMw een extra en aanvullend verdiepend onderzoekstraject opgezet waar wetenschappers die niet verbonden zijn aan het RIVM of CBS nader onderzoek kunnen doen.

<H2> Meer sterfgevallen in 2021 dan in 2020

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) publiceert sinds 2009 wekelijks het totaal aantal overleden mensen en vergelijkt dit aantal met het verwachte aantal sterfgevallen. Ook het RIVM houdt met deze CBS data de sterfte wekelijks bij in de Sterfmonitor. Er is sprake van oversterfte als meer mensen overlijden dan verwacht. Wanneer de Doodsoorzakenstatistieken bekend zijn na een aantal maanden, kan onderzocht worden wat de oversterfte veroorzaakt, zoals de COVID-19 pandemie. In een nieuwsbericht van begin 2022 bericht het CBS dat er in 2021 meer sterfgevallen waren dan 2020.

Door oversterfte tijdens de COVID-19 pandemie nader te onderzoeken, krijgen we de impact van de pandemie nog beter in beeld. Ook draagt onderzoek hiernaar bij aan het achterhalen van de oorzaken en redenen van (over)sterfte.

**bron: RIVM - [10 procent meer mensen overleden dan verwacht in 2021 \(cbs.nl\)](https://www.rivm.nl/nieuws/10-procent-meer-mensen-overleden-dan-verwacht-in-2021)*

Het nieuws was vooral dat er 10 procent meer mensen overleden dan verwacht in 2021.

<H2> Onafhankelijk advies van experts

Het CBS doet jaarlijks onderzoek naar de redenen van eventuele oversterfte. De oversterfte in 2020 was nagenoeg geheel toe te schrijven aan COVID-19. In mei 2022 kan het CBS een compleet beeld geven van de oorzaken van de oversterfte in 2021.

Er is een eerste voorlopig beeld te schetsen van de oorzaken van oversterfte. Voor deze studie zijn doodsoorzakengegevens, sterftcijfers en gegevens over het gebruik

van langdurige zorg en leeftijd gecombineerd. Op verzoek van het ministerie van VWS, heeft ZonMw een onafhankelijke klankbordgroep samen opgesteld. Deze onafhankelijke klankbordgroep van experts is gevraagd om te reflecteren op de resultaten en de invloed hiervan op het voorgestelde plan van aanpak voor verder onderzoek.

<H2> Vervolgonderzoek naar oversterfte

Naast de reguliere en aanvullende (over)sterfteonderzoeken van het CBS en RIVM, zet ZonMw op verzoek van het ministerie van VWS een aanvullend verdiepend onderzoekstraject op. Wij zijn volledig onafhankelijk in het signaleren van onderzoekstrends, het financieren, stimuleren en ondersteunen in wetenschappelijk onderzoek. Dit aanvullende onderzoekstraject zal helpen bij het duiden van de redenen en oorzaken van oversterfte. Naast de data die beschikbaar is bij het CBS en RIVM, kunnen eigen onderzoeksdata gebruikt worden voor dit vervolgonderzoek via ZonMw.

<h3> Lopende onderzoeken naar sterfte

Lopende onderzoeken die wij tot nu toe financieren bevatten geen directe studies naar oversterfte. Wel financieren we onderzoeken naar het verloop van de ziekte en sterfgevallen in een bepaalde periode. Deze onderzoeken helpen mogelijk bij redeneren verklaringen van oversterftecijfers en zijn te vinden op onze website onder de volgende thema's:

- Onderzoek naar long-COVID: <https://www.zonmw.nl/nl/over-zonmw/coronavirus/onderzoek-naar-corona-en-covid-19/long-covid/>
- Onderzoek naar immuniteit en pathogenese: <https://www.zonmw.nl/nl/over-zonmw/coronavirus/onderzoek-naar-corona-en-covid-19/voorspellende-diagnostiek-en-behandeling/virus-immuniteit-immuunrespons-en-pathogenese/>
- Onderzoek naar medisch-specialistische zorg: <https://www.zonmw.nl/nl/over-zonmw/coronavirus/onderzoek-naar-corona-en-covid-19/voorspellende-diagnostiek-en-behandeling/medisch-specialistische-zorg/>

ZonMw financiert ook onderzoek naar de effecten van uitgestelde electieve operaties en zorgmijding. Bijvangst van dit onderzoek kan zijn dat inzicht ontstaat in oversterfte door erger wordende klachten door uitstel van behandelingen. De TRACE II-studie bekijkt op basis van de resultaten in hoeverre uitstel (en de mate van uitstel) de kans op complicaties en sterfte verhoogt.

- [TRACE II: Patiëntuitkomsten na uitgestelde electieve operaties tijdens de COVID-19-pandemie.](#)

Meer achtergrondinformatie:

- Ontwikkelingen in sterfte in cijfers van het CBS <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/diversen/2022/ontwikkelingen-in-sterfte-in-2020-en-2021>

5.1.2e : denk ook aan toevoegen notulen klankbordgroep, zoals gisteren besproken.

<Aanwijzingen voor Typo

Naam URL: Oversterfte -> aanmaken onder 'onderzoek naar corona en COVID-19

Paginatitel: Onderzoek naar oversterfte door corona

Sleutelwoorden: corona, COVID-19, oversterfte, mortaliteit, sterfte, overlijden

Metaomschrijving: In 2021 waren er meer sterfgevallen. Is er sprake van oversterfte door de coronapandemie? Lees meer over de bijdrage van ZonMw bij het beantwoorden van deze vraag. >